

Program för integration i Knivsta kommun

*Antagen av Knivsta kommunfullmäktige
2021-11-24, § 133*

Dokumenttyp:	Styrdokument
Diarienummer:	KS-2021/485
Beslutande nämnd:	Kommunfullmäktige
Beslutsdatum:	2021-11-24
Giltighetstid:	Tills vidare
Aktualitetsprövning:	2024
Dokumentansvarig:	Kanslichef/chef kommunledningskontoret

1. Inledning

Att möta demografiska utmaningar och verka för en stabil befolkningsutveckling är en av de viktigaste framtidsfrågorna som kommunen har att hantera. En viktig komponent för befolkningsutvecklingen är inflyttningen av invånare som kommer till Sverige och till Knivsta kommun som nyanlända.

För att inflyttningen ska bli bestående och hållbar krävs att nya invånares kompetens, kreativitet och arbetskraft tas tillvara på bästa sätt. Det krävs också att barnens behov beaktas. Delaktighet, inkludering och egenmakt är avgörande faktorer för den enskildes upplevelse av Knivsta kommun och för målet om ett hållbart samhälle som främjar en god hälsa och som har fortsatt ekonomisk tillväxt.

En utgångspunkt för Knivsta kommuns arbete med integration är de nationella målen för integrationsarbetet som innebär lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk eller kulturell bakgrund. Detta innebär att alla nyanlända och övriga invandrande som kan behöva stöd av kommunen ska bemötas och behandlas som egna individer och inte som en homogen grupp. Samma inriktning gäller även internationellt där FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, barnkonventionen och Agenda 2030 är vägledande dokument. Integration är avgörande för att nå flera av målen i Agenda 2030, inte minst mål 10 om minskad ojämlikhet och mål 8 om anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt. På regional nivå är ”Regional utvecklingsstrategi och Agenda 2030-strategi för Uppsala län” kommunernas och Region Uppsalas gemensamma strategi. I en hållbart växande och nyskapande region för alla, ska invånarna kunna leva ett gott liv.

Programmet är en del av arbetet med att förverkliga “Vision 2025 Knivsta – där framtiden bor” och befästa Knivsta som en föregångskommun för det hållbara samhället. Knivsta kommuns policy för social hållbarhet och jämlik hälsa är ett vägledande ramverk för ett socialt hållbart Knivsta som innebär ett öppet, inkluderande och jämlikt samhälle som visar aktning för alla människors värdighet och rättigheter.

Programmet går i linje med kommunens styrmodell där en viktig princip är att verksamheterna arbetar med kommuninvånarens behov i fokus samt arbetar effektivt utifrån fastlagda processer. Organisatoriska gränser får inte komma i vägen för kommuninvånarens behov och kommunens utveckling.

1.1 Vad är integration?

Integration är en dynamisk process som innebär att människor inkluderas och blir en del i samhället med samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter.

Integrationsprocessen sker både hos den enskilda individen och i samhället i stort vilket innebär att individen likaväl som kommunens verksamheter, föreningar,

ideella organisationer och medborgare i lokalsamhället har ett gemensamt ansvar för en lyckad integration. Integration omfattar rätten att behålla sin kulturella särart och sin etniska identitet, men också en ömsesidig anpassning mellan människor. Integrationsprocessen sker i form av delaktighet i olika typer av sociala relationer i samhället så som arbetsliv, skola, fritid, föreningsliv, boende, utbildning, politiskt deltagande och tillgång till sociala nätverk.

1.2 Syftet och mål med programmet

För att främja integration i Knivsta kommun är det viktigt att det finns ett långsiktigt perspektiv och att det finns ett tydligt integrationsfrämjande angreppssätt i det kommunala uppdraget, oavsett område. I programmet för integration tydliggörs målen för integrationsarbetet i Knivsta kommun. Målsättningar för integration är viktigt för att bibehålla engagemang och delaktighet samt belysa vilka områden som kommunen behöver arbeta mer med för att även i framtiden stärka kommunens utveckling.

Programmet för integration har som övergripande mål att Knivsta kommun ska verka för att främja individens förutsättningar och livsvillkor för en god hälsa och en tillvaro i egen försörjning och bidragande till ett hållbart Knivsta. Den primära målgruppen för programmet är nyanlända i Knivsta kommun, men kan också handla om andra grupper som är utrikes födda i behov av kommunens stöd.

Programmet innehåller tre mål med strategier som ska vara vägledande för att främja integration i kommunen. Dessa mål ska genomsyra andra styrdokument i kommunen.

Det är viktigt att barns perspektiv beaktas i det integrationsfrämjande arbetet. Målen inkluderar nyanlända i alla åldrar, såväl barn som vuxna och äldre. Vissa delar är riktade till vuxna, men kan ha en indirekt bäring på barn.

2. Mål

2.1 Ökad social sammanhållning

Kommunen skapar förutsättningar för ökad förståelse och kontakt mellan kommunens invånare.

Kommunen ska:

- Förebygga utanförskap genom inkluderande verksamheter och samarbeten i integrationsfrämjande syfte inom kommunen samt mellan kommunen och andra aktörer.
- Främja nyanländas engagemang och deltagande i civilsamhället¹.
- Öka kunskap om människors olikheter och diskriminerande/exkluderande normer för att främja inkludering.
- Medverka till socialt hållbar samhällsplanering.

¹ En arena, skild från staten, näringslivet och familjen, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen.” Här ingår ideella föreningar, icke-vinstutdelande organisationer inom välfärden (s k idéburna organisationer), stiftelser och trossamfund, men även nätverk samt andra former av engagemang.

2.2 Ökad inkludering i arbete och studier

Kommunen främjar att olika typer av kompetenser tillvaratas och skapar förutsättningar för ökat deltagande i arbetslivet eller i studier och egen försörjning.

Kommunen ska:

- Vara drivande i myndighetsöverskridande samverkan för en snabb etablering på arbetsmarknaden och egen försörjning för nyanlända.
- Samverka med civilsamhället² och näringslivet kring målgruppen nyanlända för ett ökat deltagande i arbetslivet eller i studier.
- På olika sätt erbjuda språkträning i kommunen, till exempel språkpraktikplatser.
- Erbjuder en likvärdig skolgång för alla.
- Kommunen ska verka för att fler ska komma i sysselsättning inom 90 dagar efter lämnat etableringsuppdrag.
- Verka för att öka deltagandet i förskolan för barn med utländsk bakgrund.

² En arena, skild från staten, näringslivet och familjen, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen.” Här ingår ideella föreningar, icke-vinstutdelande organisationer inom välfärden (s k idéburna organisationer), stiftelser och trossamfund, men även nätverk samt andra former av engagemang

2.3 Ökade förutsättningar för jämlik hälsa

Kommunen erbjuder tillgänglig service, stöd och hälsofrämjande utbildning för alla nyanlända invånare och skapar förutsättningar för individen att ta ansvar för sin hälsa.

Kommunen ska:

- Öka kunskapen om hälsofrämjande levnadsvanor hos nyanlända invånare.
- Öka kunskapen om rättigheter, tillgängligt stöd, service, omsorg och hälso- och sjukvård hos nyanlända.
- Öka förutsättningarna för nyanlända i kommunen att kunna delta i hälsofrämjande och förebyggande aktiviteter på fritiden genom god tillgänglighet och ett gott utbud.

3. Uppföljning

Programmet för integration och etablering följs upp årligen av kommunstyrelsen i kommunens verksamhetssystem för planering och uppföljning.

Programmet kompletteras med en gemensam handlingsplan för integration som följs upp med indikatorer årsvis. Handlingsplanen beskriver ansvarsområden för respektive nämnd samt förvaltningens organisation och arbetsområden för integration. Knivsta har många aktörer som engagerar sig för integration och civilsamhället är viktiga för bygget av ett hållbart samhälle. Därför synliggör handlingsplanen också civilsamhällets insatser för integration.

4. Termer, begrepp och definitioner

Utrikes född

En person som är född i ett annat land än Sverige.

Asyl och Asylsökande

Någon som tagit sig till Sverige och sökt skydd (asyl), men ännu inte fått slutligt svar på sin ansökan. En asylsökande kan beviljas uppehållstillstånd (enligt utlänningslagen) antingen på grund av flyktingskäl eller skyddsskäl. En asylsökande kan vara såväl barn som vuxen.

Nyanländ

I begreppet nyanländ inkluderas de som är mottagna i en kommun och har beviljats tillfälligt eller permanent uppehållstillstånd för bosättning på grund av flyktingskäl eller andra skyddsskäl, genom att vara kvotflykting eller genom att vara asylsökande i Sverige, samt den som är anhörig till sådan person. En nyanländ person kan vara barn såväl som vuxen.

Flykting innebär någon som flytt sitt land på grund av *flyktingskäl*, det vill säga i välgrundad fruktan för förföljelse på grund av:

- etnicitet,
- nationalitet,
- religiös eller politisk uppfattning,
- kön eller sexuell läggning eller,
- annan tillhörighet till en viss samhällsgrupp.

Kvotflykting innebär någon som efter beslut av Migrationsverket fått uppehållstillstånd genom FN:s flyktingorgan UNHCR utan att först fly till Sverige. Kallas även ”vidarebosättning”. Kommunplacering sker redan innan resa till Sverige.

Alternativt skyddsbehövande innebär att någon flytt sitt land och på grund av *skyddsskäl* sökt asyl i Sverige och vid ett återvändande skulle riskera:

- dödsstraff, kroppsstraff, tortyr eller annan förnedrande behandling,
- att skadas genom urskillningslöst våld i yttre eller inre väpnad konflikt.

Benämningen *nyanländ* används ofta enbart under den period man har rätt till Arbetsförmedlingens etableringsprogram, vanligtvis två år efter anvisning till en kommun. Inom skolan används benämningen *nyanländ* i 4 år och man ska ha påbörjat sin utbildning senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år. I detta program används benämningen *nyanländ* också för invånare som haft uppehållstillstånd längre tid än två år. Integrationsarbetet har inte en tidsgräns på samma sätt som etableringsperioden.

Etableringsprogrammet

Etableringsprogrammet omfattar nyanlända invandrare mellan 20–64 år med uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande samt deras anhöriga. Programmet samordnas av Arbetsförmedlingen. En etableringsplan ska alltid innehålla SFI, arbetsförberedande insatser och samhällsorientering. Etableringsersättning erbjuds till nyanlända som aktivt deltar i en etableringsplan och ersättningen betalas ut av Försäkringskassan.

Civilsamhället

Civilsamhället definieras som en arena, skild från staten, näringslivet och familjen, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen. Här ingår ideella föreningar, icke-vinstutdelande organisationer inom välfärden (s k idéburna organisationer), stiftelser och trossamfund, men även nätverk samt andra former av engagemang.